

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „МИТРОПОЛИТ АВКСЕНТИЙ ВЕЛЕШКИ“

2000 Самоков, ул. „Македония“ № 25 | тел.: +359 722 66431

www.veleshki.com | e-mail: info-2308917@edu.mon.bg

Утвърдил:.....

Вр. и. д. /Директор Ирина Бонева/

“

ПЛАН

**ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ
В ОУ „МИТРОПОЛИТ АВКСЕНТИЙ ВЕЛЕШКИ“
ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА**

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „МИТРОПОЛИТ АВКСЕНТИЙ ВЕЛЕШКИ“

2000 Самоков, ул. „Македония“ № 25 | тел.: +359 722 66431

www.veleshki.com | e-mail: info-2308917@edu.mon.bg

I. Въведение

Настоящата програма цели да определи целите и задачите на работа с ученици от ОУ "Митрополит Авксентий Велешки" и урежда взаимоотношенията между институциите във връзка с предоставянето на приобщаващо образование. Тя е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички българските граждани и за приобщаване на учениците от уязвими групи.

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички ученици, които имат необходимост от такива, съобразно техните лични интереси, потребности и нужди. Настоящият документ е изготвен от работна група под ръководството на директора. Документът има за цел да подпомогне дейността на учителите за предоставяне на равни възможности и приобщаване на учениците от уязвими групи.

1. Нормативна основа на училищната програма:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Национална стратегия за детето 2019-2030 г.
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 - 2020 г.);
- Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите (2012 - 2020 г.);
- Закон за защита от дискриминация; е Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.
- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 - 2020)
- 2000 Европейската социална харта /ревизирана/; е

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „МИТРОПОЛИТ АВКСЕНТИЙ ВЕЛЕШКИ“

2000 Самоков, ул. „Македония“ № 25 | тел.: +359 722 66431

www.veleski.com | e-mail: info-2308917@edu.mon.bg

- 1992 - Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;
- 1970 - Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права;
- Изграждането на Училищна програма за равен достъп до образование е подчинено на основните приоритети на правителството в посока:
Изграждане на образователна среда за:
- разгръщането на потенциала на всеки ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
- по-високо качество и по-добър достъп до образование; е ранна превенция на обучителни затруднения;
- допълнителна подкрепа на ученици със специални образователни потребности (СОП); е
- обща подкрепа и социално включване на ученици с девиантно поведение;
- разширяване на обхвата на институциите в предучилищното и училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

2. Уязвими групи в училището са ученици:

- диагностицирани със специални образователни потребности
- с хронични заболявания
- двигателни увреждания
- ученици в риск
- ученици, застрашени или жертва на насилие
- ученици с изявени дарби
- сираци и полусираци
- ученици - бежанци
- ученици от различни етнически групи, за които българският език не е майчин;

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „МИТРОПОЛИТ АВКСЕНТИЙ ВЕЛЕШКИ“

2000 Самоков, ул. „Македония“ № 25 | тел.: +359 722 66431

www.veleshki.com | e-mail: info-2308917@edu.mon.bg

- ученици от рискови среди, социално-слаби семейства; от семейства, в които родителите работят в чужбина и децата се отглеждат от близки и роднини; семейство, в което детето се отглежда от един родител;
- ученици със социално слаба мотивация за учене и незаинтересованост към учебния процес
- ученици от семейства с проблеми от различно естество болен родител или с трагичен инцидент

3. Цели:

- Гарантиране на равни възможности, равен достъп, пълноценна социализация и приобщаване на учениците от уязвимите групи и осигуряване на условия, даващи възможност на всички деца да се обучават заедно в общата класна стая и да участват заедно в извънкласните занимания, независимо от техните способности, увреждания, заболявания, убеждения, етническа принадлежност, майчин език и т.н.
- Изграждане на привлекателна, подкрепяща и мотивираща образователна среда в училище.
- Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства, чрез извънкласни дейности по различни програми.

Приобщаването е процес на постоянно търсене на все по-добри начини за осъществяване на образованието, за да се отговори адекватно на разнообразието на обучаваните. В този план различията се приемат позитивно като стимул за подобряване на образованието на ученици и възрастни.

Приобщаването е разкриване и отстраняване на бариерите. То включва събиране и оценка на информацията от различни източници, за да се планира и усъвършенства политиката и практиката на приобщаването. За стимулиране на творческия потенциал и решаване на проблемите се използват различни свидетелства.

Приобщаването е присъствие, участие и успех за всички учащи се. „Присъствието“ е там, където учениците получават образование, като

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „МИТРОПОЛИТ АВКСЕНТИЙ ВЕЛЕШКИ“

2000 Самоков, ул. „Македония“ № 25 | тел.: +359 722 66431

www.veleshki.com | e-mail: info-2308917@edu.mon.bg

постоянно и редовно посещават училището, „участието“ има отношение към качеството и резултатите от посещението на училището.

Приобщаването слага особен акцент на тези групи учащи се, за които съществува риск от изолиране, изключени са от образование или са с недостатъчно добри резултати от обучението. Системното и рационално организирано приобщаващо образование се основава на следните принципи:

- подкрепа на самостоятелната активност на ученика;
- активно участие в образователния процес;
- вариативност при организацията на обучението и възпитанието;
- партньорски отношения с родителите;
- динамично развитие на образователния модел в училище.

ОУ „Митрополит Авксентий Велешки“ е институция, която спазва препоръките на Съвета на Европа, отправени към всички организации да работят активно в областта на интегрирането на хората с увреждания и уязвими групи.

4. Задачи

Основните задачи са свързани с обезпечаване на необходимите условия и субекти на приобщаващото образование:

- Културно-образователна среда за приобщаване
Средата е източник за психично развитие за учениците. Тя им влияе много посилно и непосредствено, отколкото на възрастните и може да изпълни своите функции ако е достъпна, отговаря на потребностите им, разширява начините за познание на света и личностно развитие.
- Педагогическите специалисти

В разнообразната палитра от фактори, обезпечаващи образователното приобщаване, съществена роля има и отношението на педагогическите специалисти към учениците и готовността им чрез комплексни и координирани грижи да им оказват адекватна подкрепа за развитие.

- Технологии за осъществяване на приобщаващото образование

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „МИТРОПОЛИТ АВКСЕНТИЙ ВЕЛЕШКИ“

2000 Самоков, ул. „Македония“ № 25 | тел.: +359 722 66431

www.veleshki.com | e-mail: info-2308917@edu.mon.bg

За осъществяване на успешно приобщаващо образование всички педагогически специалисти следва да усвоят и развият нови стратегии и специфични технологии на педагогическо взаимодействие.

- Сътрудничество със семейството и общността
Приобщаващото образование е немислимо без създаването и укрепването на двупосочни устойчиви връзки на образователната институция и семейството на основата на общия интерес за развитието на детето.

5. Водещи принципи при реализация на програмата

- подкрепа на самостоятелната активност на ученика
- активно участие в образователния процес
- вариативност при организацията на обучението и възпитанието
- партньорски отношения с родителите
- динамично развитие на образователния модел в училище
- равен достъп и приобщаване на всеки ученик
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация
- съхраняване на етнокултурното многообразие

6. Анализ на училищната среда

През последните години се създава една пъстра картина на ученици от различни общности, различни вероизповедания, различни традиции и културни норми, както и ученици със специални образователни потребности. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите - и понякога към самите себе си. Срещата на хора с различия и на различните култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна.

В училището се предприемат политики в областта на:

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „МИТРОПОЛИТ АВКСЕНТИЙ ВЕЛЕШКИ“

2000 Самоков, ул. „Македония“ № 25 | тел.: +359 722 66431

www.veleski.com | e-mail: info-2308917@edu.mon.bg

- приобщаващото образование ;
 - интеркултурното образование,
 - умението за общуване с представители на различни култури;
 - е съзнателно изграждане на толерантност;
-
- особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение.

Насърчават се също представители на малцинствените групи да се образуват и квалифицират за учители, за да имат пряко участие в образованието на децата си.

Създават се условия за достъпна качествена грижа за децата в училищна възраст, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация.

При децата в училищна възраст се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на ученици със специални образователни нужди: и в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни.

Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване: ранното образование, достъпно за всички независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности.

Обхващането на всеки дете с увреждане в училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование. Изпълняват се дейностите по изграждане на подкрепяща среда в училище.

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „МИТРОПОЛИТ АВКСЕНТИЙ ВЕЛЕШКИ“

2000 Самоков, ул. „Македония“ № 25 | тел.: +359 722 66431

www.veleski.com | e-mail: info-2308917@edu.mon.bg

II. Подкрепа на личностното развитие

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

1. Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие за координатор е определена Миглена Механджийска -педагогически съветник, който изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващото образование. Общата подкрепа се осъществява от екип, ръководен от координатора, психолог, ресурсен учител и учители.

Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всеки ученик. Тя включва екипна работа между учителите и другите педагогически

специалисти; допълнително обучение по български език, допълнително обучение по учебни предмети; занимания по интереси; кариерно ориентиране на учениците; библиотечно-информационно обслужване; поощряване с морални и материални награди; грижа за здравето, включително чрез събиране на пълна информация от родителя за здравословното състояние на ученика и за медицински изследвания и консултации; дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения.

2. Допълнителна подкрепа

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „МИТРОПОЛИТ АВКСЕНТИЙ ВЕЛЕШКИ“

2000 Самоков, ул. „Македония“ № 25 | тел.: +359 722 66431

www.veleshki.com | e-mail: info-2308917@edu.mon.bg

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определения ученик. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование - София-регион.

Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- ученици със специални образователни потребности - в началото на учебната година

- ученици с хронични заболявания

- ученици в риск

Допълнителната подкрепа включва

- работа с ученик по конкретен случай

- психо-социална рехабилитация

- рехабилитация на слуха

- зрителна рехабилитация

- рехабилитация на комуникативни нарушения

- осигуряване на достъпна архитектурна среда

- специализирани средства

- ресурсно подпомагане

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите. Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, се уведомява отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“ гр. Самоков по местоживее на детето с цел социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на ученика.

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „МИТРОПОЛИТ АВКСЕНТИЙ ВЕЛЕШКИ“

2000 Самоков, ул. „Македония“ № 25 | тел.: +359 722 66431

www.veleski.com | e-mail: info-2308917@edu.mon.bg

При наличие на трима и повече ученици в паралелка се осигурява помощник - учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредбата за приобщаващото образование. При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните

учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изявени дарби също се изработва индивидуален учебен план.

III. Изграждане на екип за подкрепа на личностното развитие в състав:

Председател: Кл. ръководител

Членове: Педагогически съветник-психолог

Ресурсен учител

Логопед

IV. Дейности за постигане на целите

1. Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на учениците
2. Със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
3. Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес, посредством създаване на родителски клубове и други форми на сътрудничество.
15.09.2026– 15.06.2027
5. Работа с родителската общност за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания.
15.09.2026– 15.06.2027

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „МИТРОПОЛИТ АВКСЕНТИЙ ВЕЛЕШКИ“

2000 Самоков, ул. „Македония“ № 25 | тел.: +359 722 66431

www.veleshki.com | e-mail: info-2308917@edu.mon.bg

6. Осигуряване при необходимост на допълнително обучение по български език за ученици от етническите малцинства.

15.09.2026– 15.06.2027

7. Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна сред, включително за преподаване на български език на деца, за които той не е майчин.

15.09.2026– 15.06.2027

8. Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отход и физическа активност в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи.

15.09.2026– 15.06.2027

9. Изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на ученици в риск.

15.09.2026– 15.06.2027

10. Допълнителна работа с ученици със специални образователни потребности и ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.

11. Подкрепа на учениците от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието им и след задължителната училищна възраст.

12. Създаване на условия за развитие на талантливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви, както и стимулиране на училищата по изкуствата и творческите съюзи на художници, музиканти, артисти, на музеи, галерии и културни институции да осъществяват програми с участието на деца с увреждания.

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „МИТРОПОЛИТ АВКСЕНТИЙ ВЕЛЕШКИ“

2000 Самоков, ул. „Македония“ № 25 | тел.: +359 722 66431

www.veleshki.com | e-mail: info-2308917@edu.mon.bg

V.ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата и учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.	до 16.10.2026г.	кл. ръководители	
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	ПС,психолог, координатор	
Създаване на Родителски активи	25.09.2026г.	директор, кл.ръководител и	
Екипна работа на учителите от даден клас	постоянен	кл.ръководител и учители	при необходимост
Определяне на координатор на екипа	до 19.09.2026г.	директор	
Награждаване на ученици	текущ	директор	
Дейности, свързани с четивна грамотност	03.11.2026г.	учител	
Представяне на дейности по интереси	22.09.2026г.	учители ГЦОУД	

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „МИТРОПОЛИТ АВКСЕНТИЙ ВЕЛЕШКИ“

2000 Самоков, ул. „Македония“ № 25 | тел.: +359 722 66431

www.veleshki.com | e-mail: info-2308917@edu.mon.bg

Идентифициране на ученици със СОП.	целогодишно	кл. ръководители, учители, ресурсен учител	
Оценка на потребности на ученици със СОП.	целогодишно	ресурсен учител и екип	Не по-късно от 3 месеца след иденти- фициране на нуждата
Психологическа подкрепа, психо-социална рехабилитация и консултации	целогодишно	Психолог,ПС	
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	целогодишно	директор, учители, психолог	
Задоволяване желанията на целогодишно класни учениците за допълнително обучение ръководител, в избираеми, факултативни учители, дисциплини	целогодишно	класни ръководители, учители	
Допълнително обучение по български език за деца и ученици от етническите малцинства, с увреждания и застрашени от отпадане	целогодишно	учители по БЕЛ	
Стимулиране участието на учениците в състезания, олимпиади и конкурси	целогодишно	класни ръководители, учители	
Стимулиране участието на учениците от етническите	целогодишно	класни ръководители, учители	

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „МИТРОПОЛИТ АВКСЕНТИЙ ВЕЛЕШКИ“

2000 Самоков, ул. „Македония“ № 25 | тел.: +359 722 66431

www.veleski.com | e-mail: info-2308917@edu.mon.bg

малцинства в състезания, олимпиади и конкурси			
Съвместни дейности с МКБППМН	Целогодишно, по график	директор, общинска администрация	
Обучение на педагогически специалисти в мулти културна среда	По график, заложен в план за квалификация	директор, председатели на МО	

VI. Заключение:

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училището. Всички участници в образователния процес (семејство, училище, институции, Обществен съвет, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

Екип за изпълнението на програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на учениците от уязвими групи за учебната 2026/2027 год.